

Doświadczenia międzynarodowe w zwalczaniu korupcji

SPIS TREŚCI

- 1. Fenomen zainteresowania korupcją**
- 2. Mechanizmy walki z korupcją**
- 3. Uregulowania prawne i działania międzynarodowe**
- 4. Strategie antykorupcyjne w innych krajach**
- 5. Standardy służby publicznej wobec korupcji**
- 6. Prezentacja dobrych praktyk**
- 7. Modelowa strategia antykorupcyjna**
- 8. Polska Strategia Antykorupcyjna**
- 9. Ograniczenia korupcji politycznej**

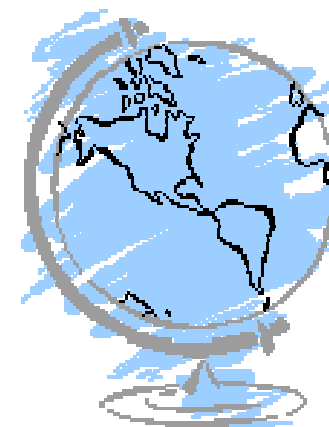

1.

Fenomen zainteresowania korupcją

- **Globalizacja procesów gospodarczych**
- **Transformacja ustrojowa i ekonomiczna w państwach Europy Środkowo – Wschodnich**
- **Kultura masowa – promocja postaw konsumpcyjnych**
- **Wolność i niezależność mediów, opinia publiczna, działalność organizacji i stowarzyszeń przeciw korupcji**
- **Kryzys demokracji, populizm polityczny**

Ćwiczenie 1

2.

Mechanizmy walki z korupcją

Metodologia działań

- **Mechanizmy walki z korupcją**
  - a) regulacje prawne
  - b) instytucje, organizacje, aktywność obywatelska
  - c) procedury
- **Mechanizmy wzmacniania postaw i zachowań etycznych w życiu publicznym**
  - a) zasady życia publicznego
  - b) kodeksy etyczne i kodeksy postępowania

2.

Mechanizmy walki z korupcją

Wpływ korupcji na rozwój gospodarczy kraju

- Osłabienie skuteczności działania państwa
- Obniżenie poziomu inwestycji publicznych
- Obniżenie wpływów podatków do budżetu państwa, (szara strefa)
- Osłabienie aktywności obywatelskiej

Ćwiczenie 2

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Rada Europy

- **Rezolucja Nr (97) 24 – listopad 1996 – „ 20 Zasad Wiodących w Walce z Korupcją”**
Określa podstawowe działania które mają zapobiegać korupcji i umożliwić podjęcie wszelkich środków do walki z tym zjawiskiem
- **Prawnokarna Konwencja o Korupcji – styczeń 1999 ratyfikowana w grudniu 2002**
Wskazuje że korupcja zagraża: praworządności, demokracji, prawom człowieka, uczciwości i sprawiedliwości społecznej, spawalnica rozwój gospodarczy, stanowi zagrożenie dla stabilności instytucji demokratycznych i podstaw moralnych społeczeństw. Określa działania jakie winny być uznane za przestępstwa w ramach prawa krajowego.
- **Cywilnoprawna Konwencja o Korupcji – listopad 1999 ratyfikowana we wrześniu 2002**
Zapewnia skuteczne środki ochrony interesów i praw osobom, które poniosły szkodę w wyniku aktów korupcji
- **Konwencja o Praniu, Ujawnianiu, Zajmowaniu i Konfiskacie Dochodów Pochodzących z Przestępstwa- listopad 1990, obowiązuje od kwietnia 2001**
- **Rekomendacja Rady Europy – maj 2002**
Dla państw członkowskich, dotycząca kodeksu zasad dla funkcjonariuszy publicznych.

3.

Uregulowania i działania międzynarodowe

Grupa Państw Przeciw Korupcji GRECO - grupa działa przy Radzie Europy.

17 państw europejskich w 1999 roku utworzyło Grupę Państw Przeciwko Korupcji – GRECO, na podstawie porozumienia przyjętego przez Komitet Ministrów Rady Europy. Uchwalono statut GRECO. Obecnie należy do GRECO 34 państw. Polska przystąpiła do GRECO w 1999 r na podstawie uchwały Rady Ministrów.

Celem działań GRECO jest: zwiększenie zdolności państw – członków do podejmowania efektywnej walki z korupcją, w tym:

- **Monitorowanie i ocena środków i narzędzi stosowanych w krajach członkowskich,**
- **Wykrywanie braków i niedogodności w systemach prawnych i organizacyjnych dotyczących funkcjonowania instytucji i organów państwa odpowiedzialnych za walkę z korupcją**
- **Monitorowanie przestrzegania „20 zasad Wiodących z Walce z Korupcją” i**
- **Ocenę stopnia implementacji przepisów *Prawnokarnej Konwencji o Korupcji i Cywilnoprawnej Konwencji o Korupcji oraz Rekomendacji RE dot. kodeksów postępowania urzędników państwowych.***

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Unia Europejska

Traktat o Unii Europejskiej

- Zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa w ramach wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej, w tym korupcji.

Konwencja o Ochronie Interesów Finansowych Wspólnoty Europejskiej- lipiec 1995

- Definiuje standardy minimum które państwa członkowskie winny wprowadzić do krajowego prawa karnego, aby skutecznie walczyć z nadużyciami finansowymi wobec budżetu Wspólnoty.

Konwencja o Zwalczaniu Przekupstwa Funkcjonariuszy Publicznych Krajów Członkowskich Unii Europejskiej- 1997

- Definiuje pojęcie funkcjonariusza w międzynarodowych procesach o korupcję, definiuje korupcję czynna i bierną, zobowiązując państwa członkowskie do przyjęcia w systemie prawa karnego krajowego tych definicji.

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

OLAF - Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych – 1999

- **Powołany decyzją Komisji Europejskiej z dnia 28 kwietnia 1999.**
- **Jest instytucja niezależną, ma prawo wglądu w całokształt spraw związanych z zarządzaniem funduszami unijnymi, finansowaniem unijnych instytucji, dochodami UE.**
- **Może prowadzić samodzielnie postępowanie kontrolne, nakładać kary finansowe na państwa członkowskie w przypadku zaniedbywania przez nich swoich obowiązków. OLAF pełni funkcję kontroli wewnętrznej w stosunku do urzędników UE.**
- **Opracował metody przeciwdziałania korupcji, w tym interdyscyplinarną strategię antykorupcyjną, zasady współpracy z Policją i wymiarem sprawiedliwości, europejski nakaz aresztowania, transparentność w życiu publicznym**

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

- **Konwencja o Zwalczaniu Przekupstw Zagranicznych Funkcjonariuszy Publicznych w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych – Paryż 1997, ratyfikowana we wrześniu 2000 r.**

Zobowiązanie państw – stron do penalizacji czynnego przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych oraz ustanowienie odpowiedzialności krajowych osób prawnych za to przestępstwo. Powołanie Grupy Roboczej OECD ds. Przekupstwa w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych, która ma obowiązek monitorowania jej przestrzeni.

3. Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Organizacja Narodów Zjednoczonych

- **Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko Korupcji** - X.2003 dotychczas nie ratyfikowana
Uznanie wszelkich praktyk korupcyjnych za przestępstwa, wzmocnienie rozwoju instytucji zapobiegających korupcji i ścigających oskarżonych o korupcję, wspieranie działań promujących przejrzystość środowiska biznesu międzynarodowego
- **Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w sprawie** zapobiegania praktykom korupcyjnym i nielegalnemu transferowi funduszy
- **Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w sprawie** przeciwdziałanie korupcji i przekupstwu w transakcjach międzynarodowych
- **Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w sprawie** Przeciwdziałanie korupcji - Międzynarodowy Kodeks Postępowania Funkcjonariuszy Publicznych.

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

OCTOPUS

- **Program walki z korupcją i zorganizowaną przestępczością w państwach Centralnej i Wschodniej Europy , na podstawie porozumienia pomiędzy Radą Europy a Komisją Europejską, maj 1996 r.**
- **Polska uczestniczy w Programie mającym na celu identyfikację zjawiska, ocenę skuteczności środków podejmowanych w celu jego zwalczania, kontrolę wprowadzania w życie zalecanych mechanizmów zapobiegania korupcji**

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Transparency International (TI)

- **Transparency International (TI) Polska jest niezależnym polskim stowarzyszeniem, działającym od 1998 roku. W roku 2004 uzyskało status organizacji pożytku publicznego. Celem statutowym jest podejmowanie działań przeciwko zjawiskom korupcji oraz działanie na rzecz przejrzystości i uczciwości w życiu publicznym.**
Jest akredytowane jako krajowy oddział (National Chapter) Transparency International - międzynarodowej organizacji pozarządowej, która stworzyła światową koalicję przeciw korupcji. TI odnotowuje zwiększenie skali korupcji w Polsce w stosunku do lat ubiegłych
Wg Indeksu Percepcji Korupcji 2004 - Polska zajmuje 64 miejsce spośród 145 badanych państw. Polska uzyskała 3.5 pkt na 10 możliwych (10 oznacza brak korupcji)

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Bank Światowy

- **Wspiera doświadczenia gospodarcze i społeczne w Polsce**
- **Program współpracy z Polską opracowany w konsultacji z rządem i społeczeństwem obywatelskim**
- **Bank Światowy ogłosił w kwietniu 2000 roku duży raport na temat korupcji w Polsce. Od dyskusji wokół tego raportu zaczęły się w Polsce widoczne zmiany w obszarze walki z korupcją.**
- **Przy Banku Światowym istnieje robocza grupa antykorupcyjna, w skład której wchodzi 32 osoby – ze świata polityki, związków zawodowych, prasy, biznesu, wyższych uczelni i organizacji.**

Doświadczenia międzynarodowe

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Fundacja im. S. Batorego

- **Wspiera działania samorządów, organizacji pozarządowych, instytucji, grup nieformalnych oraz osób indywidualnych, które mogą otrzymać dofinansowanie uczestnictwa w ważnych wydarzeniach politycznych bądź programowych**

Program Przeciw Korupcji

Program realizowany we współpracy z Helsińską Fundacją Praw Człowieka.

Program Przeciw Korupcji chce doprowadzić do zmniejszenia skali zjawisk korupcyjnych w Polsce przez zmianę nastawienia obywateli do korupcji w życiu codziennym, wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych zapewniających przejrzystość procesów decyzyjnych i organizowanie stałego nacisku obywateli na przestrzeganie przez władze przepisów antykorupcyjnych.

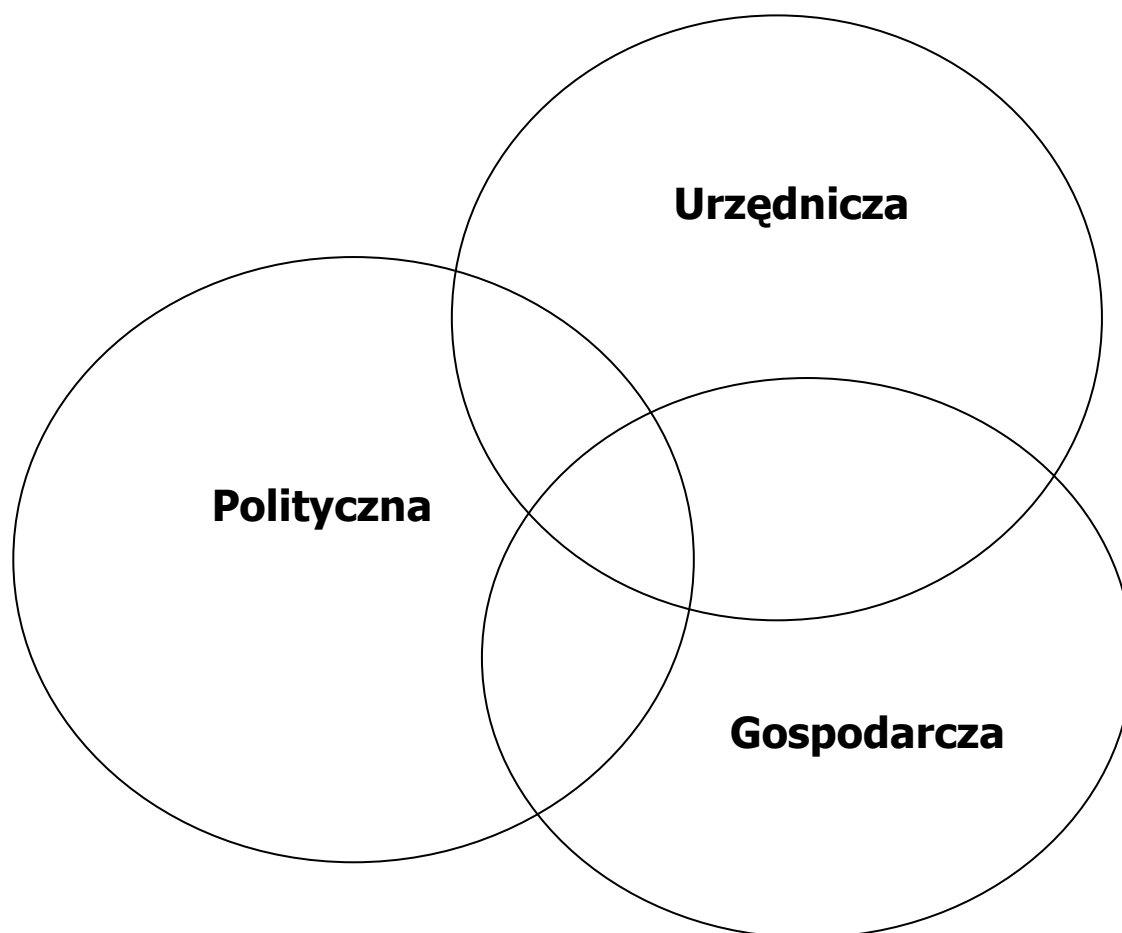
www.batory.org.pl/korupcja/

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Obszary korupcji

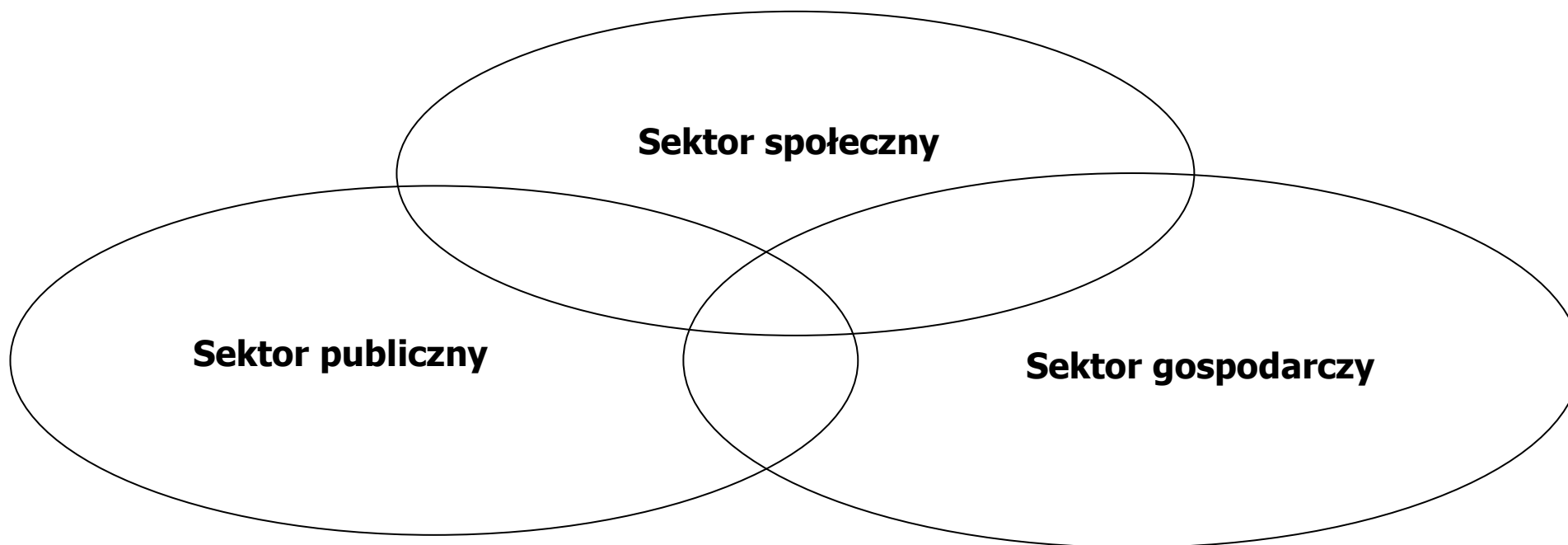

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Obszary potencjalnej korupcji

3.

Uregulowania prawne i działania międzynarodowe

Ćwiczenie 3:

Słuchacze dokonają analizy dokumentów:

- 1. Preambuła Konwencji Narodów Zjednoczonych Przeciw Korupcji**
- 2. „20 zasad wiodących w walce z korupcją”- rezolucja Rady Europy**
- 3. Zasady Życia Publicznego-Komisja Nolana, Wielka Brytania**
- 4. Zasady Zarządzania Etyką w sektorze publicznym, OECD**
- 5. Zasady Etyki Poselskiej – uchwała Sejmu RP**
- 6. Wyciąg z Regulaminu Sejmu RP**

4. Strategie antykorupcyjne w innych krajach

Niemiecka strategia anty-korupcyjna

- **Wzmocnienie funkcji kontroli wewnętrznej w poszczególnych instytucjach.**
- **Wzmocnienie funkcji kierowniczych nad personelem**
- **Reorganizacja procesu selekcyjnego w administracji**
- **Zmiana struktur organizacyjnych oraz procedur ze względu na ograniczenie ryzyka występowania praktyk korupcyjnych**
- **Wzmocnienie standardów w zakresie zamówień publicznych**
- **Wprowadzenie zwiększonej liczby kontroli oraz specjalnych analiz ryzyka korupcyjnego**
- **Wprowadzenie zasady rotacji personelu w obszarach szczególnie narażonych na zjawiska korupcyjne**

4. Strategie antykorupcyjne w innych krajach

Niemiecka strategia anty-korupcyjna c.d.

- **Wprowadzenie działań szkoleniowych i informacyjnych**
- **Ustanowienie specjalnej agencji rządowej, do rozwiązywania dylematów urzędniczych natury korupcyjnej**
- **Dostosowanie kodeksu etyki służby cywilnej do praktycznych sytuacji związanych z działaniami korupcyjnymi**
- **Wprowadzenie zasady bezwzględnego egzekwowania odpowiedzialności karnej i służbowej za przestępstwa, w tym również zwrotu kosztów finansowych za wyrządzoną szkodę dla funduszy publicznych**
- **Wprowadzenie rejestru firm, które dopuściły się przestępstwa korupcyjnego**
- **Wprowadzenie instytucji świadka koronnego w przestępstwach korupcyjnych**
- **Zachęcenie władz landów do wprowadzenia podobnej, kompleksowej strategii działań anty-korupcyjnych**

4.

Strategie antykorupcyjne w innych krajach

Włoska strategia działań anty-korupcyjnych w administracji publicznej 1999

- **Egzekwowanie zasady apolityczności urzędników służby cywilnej**
- **Zwiększenie wymiaru osobistej odpowiedzialności urzędników za decyzje administracyjne.**
- **Zwiększenie środków budżetowych przeznaczonych na administrację**
- **Zainicjowanie cyklicznej rotacji kadr**
- **Podwyższenie merytorycznych kompetencji pracowników**
- **Upowszechnienie kodeksów etyki zawodowej w środowisku urzędniczym**
- **Zwiększenie transparentności pracy administracji,**
- **Wprowadzenie instytucji „zapytania obywatelskiego”**
- **Uproszczenie i zobiektywizowanie procedur administracyjnych,**
- **Usprawnienie działań oraz podniesienie jakości pracy administracji**
- **Zainicjowanie odpowiednich standardów kontroli wewnętrznej we wszystkich urzędach publicznych**

4.

Strategie antykorupcyjne w innych krajach

Włoska strategia działań anty-korupcyjnych w administracji publicznej 1999 c.d.

- **Wprowadzenie kontraktów menedżerskich do praktyki organizacyjnej urzędów.**
- **Kontrolowanie sytuacji majątkowej pracowników, ograniczenie działalności zawodowej urzędników po zakończeniu kariery w sektorze publicznym.**
- **Racjonalizacja procedur zamówień publicznych**
- **Zabezpieczenie całkowitej jawności przy organizowaniu transakcji prywatyzacyjnych majątku publicznego**
- **Wprowadzenie otwartego przed opinią publiczną procesu kontroli działalności firm państwowych**
- **Zaostrzenie odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej za nieprawidłowości w pracy urzędnika i za przestępstwa na podłożu korupcyjnym.**
- **Wprowadzenie specjalnej agencji rządowej do przeciwdziałania oraz zwalczania zjawiska korupcji, wypracowywania nowych standardów anty-korupcyjnych**

4.

Strategie antykorupcyjne w innych krajach

Brytyjska strategia działań anty-korupcyjnych *w samorządach lokalnych (1993)*

- **Priorytet polityczny dla działań anty-korupcyjnych w samorządzie, opracowanie strategicznego planu anty-korupcyjnego**
- **Wprowadzenie kodeksu etyki zawodowej pracowników samorządowych**
- **Cykliczne weryfikowanie przez pracowników własnej pracy**
- **Wprowadzenie we wszystkich jednostkach samorządowych komisji kontroli finansowej oraz systemu kontroli wewnętrznej**
- **Ocena ryzyka korupcyjnego na poszczególnych stanowiskach**
- **Informowanie o wszelkiego rodzaju nieprawidłowościach urzędowych**
- **Ustanowienie systemu rekrutacyjnego**
- **Wprowadzenie systemu zażaleń i odwołań dla obywateli**

4.

Strategie antykorupcyjne w innych krajach

Brytyjska strategia działań anty-korupcyjnych w samorządach lokalnych (1993) c.d.

- **Nawiązanie współpracy z policją, innymi instytucjami samorządowymi działającymi w kierunku ograniczenia korupcji**
- **Wprowadzenie systemu szkoleniowego w zakresie etyki**
- **Bezwzględne egzekwowanie sankcji prawnych, dyscyplinarnych oraz odpowiedzialności finansowej od urzędników uwikłanych w działalność korupcyjną**
- **Otwarcie działań administracji samorządowej przed opinią publiczną**
- **Wzmocnienie funkcji kontrolnych sprawowanych przez instytucje rządowe**
- **Wprowadzenie zmian do systemu prawnego związanego z finansami samorządowymi**
- **Wprowadzenie systemu kar i nagród**

Ćwiczenie 4

5.

Standardy służby publicznej wobec korupcji

Działanie prawnie zakazane	Kraje
Łapownictwo	Australia, Austria, Belgia, Czechy, Dania, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Japonia, Korea Płn., Luksemburg, Meksyk, Niemcy, Norwegia, Nowa Zelandia, Polska, Portugalia, Szwajcaria, Szwecja, USA, Węgry, Wielka Brytania, Włochy
Niegospodarność, nadużywanie władzy, nadużywanie urzędu publicznego, nadużywanie infrastruktury i urządzeń publicznych, nadużywanie finansów publicznych.	Austria, Czechy, Francja, Hiszpania, Korea Płn., Meksyk, Portugalia, Niemcy, Szwecja, USA, Węgry, Włochy
Bezprawne wykorzystanie poufnych informacji rządowych	Czechy, Francja, Grecja, Korea Płn., Meksyk, Szwajcaria, Szwecja, Węgry, Włochy,
Handlowanie wpływami, wykorzystywanie wpływów dla korzyści osobistych	Belgia, Francja, Korea Płn., Meksyk, Polska, Węgry, Włochy

5.

Standardy służby publicznej wobec korupcji

Działanie prawnie zakazane – c.d.	Kraje
Oszustwa i ingerencje wyborcze	Czechy, Irlandia, Korea Płn., Meksyk, Niemcy, Szwajcaria, Szwecja, Węgry
Wygłaszanie lub podawanie fałszywych informacji w celu mylenia urzędników prowadzących śledztwo	Irlandia, Meksyk, Szwajcaria, Wielka Brytania
Nielegalne wzbogacenie się	Czechy, Luksemburg, Meksyk, Szwecja
Ingerowanie lub utrudnianie funkcjonowania rynku zamówień publicznych lub innych programów publicznych	Austria, Belgia, Czechy, Francja, Hiszpania, Irlandia, Korea Płn., Meksyk, Niemcy, Polska, Portugalia, Szwajcaria, Szwecja, USA, Węgry
Stosowanie represji wobec osób, które w interesie publicznym informują o niewłaściwym postępowaniu urzędników	Węgry, Szwecja
Zaniechanie czynności urzędniczych	Japonia, Korea Płn., Luksemburg, Wielka Brytania,
Przynoszenie ujemy służbie publicznej	Japonia

6.

Prezentacja dobrych praktyk

Procedury umożliwiające zgłaszanie informacji o przypadkach nieetycznego zachowania w służbie publicznej.

Duża liczba krajów wprowadziła obowiązek informowania przez urzędników publicznych o przypadkach nieetycznego zachowania i określiła procedury ich zgłaszania. W celu ochrony osób zgłaszających przed represjami tzw. „whistle-blowing” ustanowione zostały specjalne procedury.

Francja

- **Urzednicy publiczni mają możliwość zgłaszania aktów korupcji popełnionych przez innych urzędników do Centralnej Służby Antykorupcyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości.**

Kanada

- **W czerwcu 2001 opracowano dokument „Polityka dotycząca wewnętrznych zasad ujawniania informacji na temat wykroczeń w miejscu pracy”. W dokumencie zawarto procedury ujawniania wykroczeń oraz zabezpieczenia dla osób przekazujących informacje.**

6.

Prezentacja dobrych praktyk – c.d.

USA

- **Nagłaśnianie przewinień i nadużyć współpracowników odbywa się za pośrednictwem ustalonych kanałów (np. wyspecjalizowane instytucje, media itp.)**
- **Ustawa Whistleblower Protection Act (WBA) of 1989 zawiera regulacje dotyczące ochrony osób informujących o wykroczeniach, przed represjami w miejscu pracy.**
- **W tym celu powołano w USA osobę Radcy Specjalnego (*Special Counsel*) oraz utworzono jego Biuro (*Office of Special Counsel*)**
- **Podstawowym zadaniem Biura jest ochrona pracowników administracji rządowej przed stosowanymi wobec nich represjami. Biuro ma prawo występowania do sądu o nakaz zabraniający agencjom federalnym stosowania środków represyjnych takich jak: zwolnienie z pracy, degradacja, czy ostracyzm w środowisku pracy.**
- **Podobnie jak Rządowe Biuro ds. Etyki, Biuro Radcy Specjalnego ma dużą niezależność. Radcę powołuje Prezydent, po zaakceptowaniu kandydata przez Senat.**
- **Doniesienia o nadużyciach można składać poprzez stronę internetową. Biuro przekazuje zgłoszenie do przełożonego właściwej agencji federalnej, gdzie powinno zostać przeprowadzone postępowanie wyjaśniające.**

Ćwiczenie 5

7.

Modelowa strategia antykorupcyjna

Modelowa strategia antykorupcyjna –wg R Klitgaarda (2000 r.)

- **Wola polityczna – „usmażenie kilku grubych, politycznych ryb”**
- **Reguły postępowania etycznego w sferze politycznej**
- **Diagnoza zjawiska korupcji**
- **Nowe sposoby walki z patologią**
- **Program pilotażowy w wybranych obszarach**
- **Promocja postaw i zachowań antykorupcyjnych**
- **Usprawnienie aparatu ścigania**

7.

Modelowa strategia antykorupcyjna

Korupcja = monopol + dyskrecja - odpowiedzialność

Korupcja występuje wówczas kiedy monopolistyczna decyzja w zakresie dobra lub usługi jest podejmowana w sposób dyskrecjonalny bez ponoszenia ryzyka osobistej odpowiedzialności za rezultaty dokonanego wyboru

(R. Klitgaard)

7.

Modelowa strategia antykorupcyjna

KULTURA KLIENTALNA – UKŁAD PATOLOGICZNY W ADMINISTRACJI I POLITYCE

PATRON – KLIENT/KLIENCI

Stosunek klientalny to nieformalne relacje pomiędzy patronem a jego klientami/klientami:

- ✓ **Brak równorzędnej pozycji obu stron**
- ✓ **Strony wzajemnie świadczą sobie usługi**
- ✓ **Patron chroni klientów w zamian za lojalność**
- ✓ **Relacja oparta na kontakcie osobistym, długotrwałym**
- ✓ **Silny patron tworzy siatkę klientów, wieloszczeblową i hierarchiczną strukturę**

CZĘSTO ŁĄCZY SIĘ Z KORUPCJĄ !!!

8.

Polska Strategia Antykorupcyjna

- Program zwalczania korupcji przyjęty przez Rząd Polski w dniu 17 września 2002 r
- Rząd Polski, będąc świadomy potrzeby walki z przestępstwami korupcyjnymi, uznał to za jeden ze swoich najwyższych priorytetów. Korupcja to zjawisko, którego najprawdopodobniej nie da się nigdy w pełni wyeliminować, dlatego głównym celem powinna być jego marginalizacja, tak by stało się bardziej wyjątkiem niż zasadą.
- Działający, z mocy rozstrzygnięcia Prezesa Rady Ministrów pod przewodnictwem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, międzyresortowy Zespół Antykorupcyjny przygotował Strategię Antykorupcyjną, która jest zbiorem kierunkowych rozstrzygnięć i zestawu działań jakie administracja rządowa ma zamiar podjąć w walce z korupcją.

I. Cele strategii antykorupcyjnej

- **SKUTECZNE WYKRYWANIE PRZESTĘPSTW KORUPCYJNYCH**
- **WDROŻENIE EFEKTYWNYCH MECHANIZMÓW WALKI Z KORUPCJĄ W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
- **ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI PUBLICZNEJ I PROMOCJA ETYCZNYCH WZORCÓW POSTĘPOWANIA**

8.

Polska Strategia Antykorupcyjna

II. Założenia i uwarunkowania wdrożenia strategii antykorupcyjnej

- **Eliminowanie zjawiska korupcji powinno mieć charakter wielokierunkowych i długofalowych działań. Spójny system przedsięwzięć w tym zakresie powinien uwzględniać:**
- **uporządkowanie przepisów prawa, aby tworzyły jasny, klarowny, nie pozostawiający wątpliwości, system, umożliwiający swobodny rozwój rynku, pomnażający siłę ekonomiczną państwa opartą na rzeczywistym kapitale oraz wdrożenie zmian organizacyjnych, usprawniających administrację i kreujących jej profesjonalizm.**
- **niezbędnym czynnikiem, gwarantującym skuteczność Strategii, jest uczestnictwo i współpraca wszystkich: polityków, urzędników i obywateli, z jednej strony oraz struktur państwowych, organizacji pozarządowych i społecznych oraz mediów z drugiej strony.**
- **przedsięwzięcia podejmowane w ramach realizacji Strategii muszą być nakierowane, przede wszystkim, na zmianę klimatu społecznego, panującego wokół zjawiska korupcji, podnoszenie etyki i kultury prawnej w społeczeństwie, na tworzeniu w walce z korupcją silnych związków pomiędzy politykami, którzy wykazują wolę walki z tą patologią, a społeczeństwem obywatelskim. Sposobem osiągnięcia tego celu jest propagowanie wiedzy na temat zagrożeń oraz konsekwencji praktyk korupcyjnych. Szczególnie ważne zadanie stoi przed szkołą w kontekście edukacji młodych Polaków. Istotnym również czynnikiem jest wprowadzenie kodeksów etycznych dla poszczególnych grup zawodowych.**

8.

Polska Strategia Antykorupcyjna

III. Obszary działalności publicznej podatne na korupcję

- zamówienia publiczne
- służba cywilna
- procesy prywatyzacyjne i gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa
- administracja szczebla centralnego i administracja samorządowa
- wymiar sprawiedliwości i organy zajmujące się walką z korupcją
- usługi publiczne
- ochrona zdrowia
- finanse publiczne

IV. Etapy wdrażania Strategii Antykorupcyjnej

I etap 2002-2004,

II etap 2005-2009.

8.

Polska Strategia Antykorupcyjna

Sukcesy i porażki wdrażania Strategii Antykorupcyjnej

- Wskaźniki i mierniki efektów na podstawie doświadczeń własnego urzędu

Ćwiczenie 6

9.

Ograniczenia korupcji politycznej

- **Funkcjonowanie ustroju demokratycznego:**

Władza:

- **Ustawodawcza**
- **Wykonawcza**
- **Sądownicza**

9.

Ograniczenia korupcji politycznej

- **Przejrzystość dochodów i wydatków partii politycznych**
- **Rola kontrolna mediów i opinii publicznej**
- **Oddzielenie stanowisk politycznych od urzędniczych w administracji publicznej**
- **Obiektywne kryteria merytoryczne przy rekrutacji i awansowaniu urzędników**
- **Zakaz łączenia mandatu wyborczego z funkcją w samorządzie lokalnym**
- **Ograniczenie uzyskiwania mandatu wyborczego jednocześnie na szczeblu lokalnym i narodowym**
- **W wyborach lokalnych – ordynacja większościowa**

9.

Ograniczenia korupcji politycznej

Przykłady przeciwdziałania korupcji wyborczej

- ✓ **Jawność dochodów i wydatków**
- ✓ **Informacja o darczyńcach**
- ✓ **Kontrola finansów partii politycznych**

- **Republika Federalna Niemiec**
- **Belgia**
- **Grecja**
- **Irlandia**

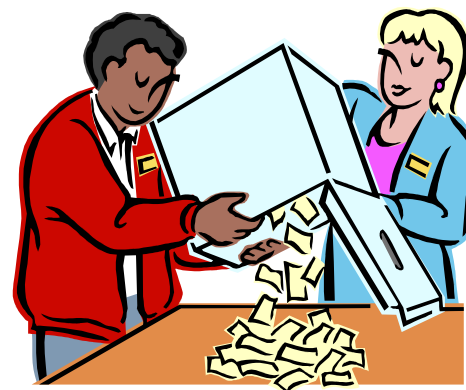
9.

Ograniczenia korupcji politycznej

Finansowanie partii politycznych w Polsce:

- **Ustawa z 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych**
- **Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP – ustawa z dnia 12 kwietnia 2001 r.**

Ćwiczenie 7

Warto przeczytać !

- Etyczne aspekty działalności samorządu terytorialnego – poradnik dla samorządów – red. Janina Filek, Kraków 2004 – Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich i Program Rozwoju Instytucjonalnego
- Tomasz Grzegorz Grosse „Działania anty – korupcyjne w państwach członkowskich OECD” – Florencja 2000 r. – Program przeciw korupcji – Fundacja im. S.Batorego
- Susan Rose-Ackerman „Korupcja i rządy” Warszawa 2000, wydawnictwo Sic!

